

UDK 811.163.6'373.46

811.163.6'374

Pregledni rad

Rukopis primljen 14. X. 2019.

Prihvačen za tisk 23. I. 2020.

doi.org/10.31724/rihjj.46.2.13

Mateja Jemec Tomazin

Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU

Novi trg 2, SI-1000 Ljubljana

mateja.jemec-tomazin@zrc-sazu.si

Mojca Žagar Karer

Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU

Novi trg 2, SI-1000 Ljubljana

mojca.zagar@zrc-sazu.si

SLOVENSKA TERMINOLOŠKA SPLETIŠČA IN NJIHOVE ZASNOVE¹

V razpravi so predstavljena in analizirana slovenska prostodostopna terminološka spletišča in spletne strani nekaterih terminoloških slovarskih projektov, ki se razlikujejo po številu virov oziroma strokovnih področij, zasnovi, številu avtorjev, obsežnosti itd. Glavni namen je bil ugotoviti možnosti predstavitve raznolikih terminoloških virov v novem terminološkem portalu, pri čemer je treba upoštevati, da imajo različni uporabniki terminologije različne potrebe.

1. Uvod

Terminologija je pomemben in vitalen del jezika, zato je smiselno, da so terminološki podatki čim lažje dostopni. V slovenskem prostoru je uporabnikom, kamor štejemo zlasti področne strokovnjake (Fathi 2014: 12–21; Fajfar in Žagar Karer 2015: 23–35), pa tudi prevajalce, lektorje in druge uporabnike, na voljo veliko raznovrstnih terminoloških virov. Sodelavec Terminološke sekcije Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU dr. Simon Atelšek vsako leto

¹ Prispevek je nastal v okviru programa P6-0038, ki ga financira ARRS.

dopolni bibliografijo terminoloških slovarjev, izdanih po letu 1990. Do vključno 2018 je bilo izdanih 314 slovarjev, pri čemer niso upoštevani manjši slovarji, ki so nastali kot dodatki k diplomskim in magistrskim delom. Prav tako niso upoštevani manjši specializirani spletni slovarji, ki niso zavedeni v nacionalnem bibliografskem informacijskem sistemu Cobiss.

Terminoloških virov je torej veliko, vprašanje pa je, kako te vire smiselno povezati v terminološki portal. Prav tako je pomembno vprašanje, ali je smiselno vključiti čisto vse dosegljive vire, ki so zelo raznoliki, ali jih je smiselno odbrati. Če se odločimo za drugo možnost, kakšni so kriteriji izbora: obseg, število avtorjev, obsežnost področja? Ali naj ta izbor opravi institucija, imenovana skupina, posamezniki? V slovenskem prostoru že obstaja več terminoloških spletišč in poznavanje prednosti ter slabosti teh spletišč je nujno za zasnovo novega skupnega terminološkega portala.

V prispevku bomo analizirali in primerjali prostodostopna slovenska terminološka spletišča (*Terminologišče*, *Termania*, *Evroterm*) in spletne strani posameznih specializiranih slovarskih projektov (*Islovar*, *EZS glosar*, *Slovar zavarovalnih izrazov*), ki se razlikujejo po zasnovi, avtorstvu, številu virov in strokovnih področjih, vključenosti opisa oz. definicije pojma in številu vsebovanih jezikov. Prav tako bomo pregledali različne uporabniške vmesnike, ki jih ta spletišča uporabljajo, pri čemer bomo izpostavili različne možnosti, npr. enostavno in/ali napredno iskanje, filtriranje zadetkov.

2. Pregled stanja

Terminologija posameznega področja bi bila v idealnem primeru zbrana v terminološkem viru, ki bi omogočal iskanje informacij o pojmu in njegovem mestu v pojmovnem sistemu, seznanjanje z ustrezniki v tujem jeziku itd. Vendar pa večina terminoloških virov ponuja le del informacij, npr. samo krajši ali daljši opis pojma v slovenščini, le tujejezične ustreznike.

Po drugi strani pa zlasti prevajalska podjetja ponujajo plačljivo storitev *upravljanja terminologije* in izdelave terminoloških baz na izbranem področju, ki ponavadi obsega pripravo povezanih seznamov z izbranimi termini v slovenskem jeziku in njihovimi ustrezniki v enem ali več tujih jezikih. Te storitve, seveda

tržno zanimive, navadno vključujejo tudi sezname okrajšav, kratic in sopomenk, specifičnih za področje ali podjetje, tako za izhodiščni kot ciljni jezik. Glavni namen je poenotenje sporazumevanja znotraj in zunaj podjetja, s čimer se izboljša kakovost, hkrati pa se prihranita čas in denar, ki ga ob morebitnih nesporazumih zaradi nepoenotene terminologije porabi neka gospodarska družba. Na tak način zbrana terminologija navadno ni širše dostopna javnosti.

Opisujemo torej zanimivo stanje, v katerem nekateri uporabniki potrebujejo več natančnejših virov² in jim sedanja (prostodostopna) ponudba terminoloških virov ne zadošča, na drugi strani pa nastaja skoraj nepregledna množica spletnih strani, ki ponujajo informacije o izbranih terminih, vendar jih uporabniki ne morejo najti drugače kot z naključnim brskanjem po spletu.

Uporabniki terminologije v Sloveniji imajo na voljo tudi več spletišč, ki vsebujejo terminološke vire in jih bomo predstavili v prispevku. Prisotnost na spletu se zdi tako samoumevna, da v zadnjih letih nastajajo posebna spletna mesta, ki uporabnike obveščajo o dostopnih virih in ponujajo povezave nanje.

Eno od teh spletnih mest je portal Jezikovna Slovenija,³ ki temelji na Akcijskem načrtu za jezikovno opremljenost⁴ in v delu o terminologiji opiše nekaj splošnih izhodišč ter ponuja povezave na spletna mesta, kjer so na voljo uradni dokumenti, predstavitvene spletne strani ustanov, ki se ukvarjajo s terminologijo (npr. Center za družboslovnoterminološko in publicistično raziskovanje, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU), ter povezave do spletnih mest, kjer so na voljo korpusi ali terminološki (ter splošni) slovarji (npr. Evrokorpus, Terminologišče, Islovar).

Spletna stran Ditko⁵ poleg jezikovnih nasvetov in jezikovnih delavnic ponuja tudi povezave do različnih spletnih mest, med katerimi so tako slovarski portali kot posamezni viri, zlasti slovarji in korpusi. Za razliko od Jezikovne Slovenije pa o vsebini vira ne moremo sklepati po barvi in oblikovanju ikone povezave, saj

² Potreba po tem bo pri posameznikih seveda vedno obstajala, hkrati pa se pojavlja vprašanje, kateri viri so uporabni za večjo skupino ljudi.

³ www.jezikovna-politika.si/opremljenost/terminologija. Projekt je potekal od 2015 do 2017, sedaj se vsebine občasno posodablja.

⁴ Pripravljen je bil z željo konkretizirati cilje in ukrepe Resolucije o Nacionalnem programu za jezikovno politiko 2014–2018.

⁵ <https://ditko.si>. Projekt digitalni jezikovni globus Ditko – Moj jezik v digitalnem svetu se je začel leta 2018 in ga sofinancira Ministrstvo za kulturo RS.

so vse predstavljene v barvnih pravokotnikih, kar uporabniku ne olajša izbire pri iskanju in prepoznavanju (terminološkega) vira.

Leta 2019 je nastala tudi spletna stran *Slovarji.si: seznam slovenskih spletnih slovarjev*,⁶ ki v času pisanja prispevka vsebuje povezave na 334 spletnih slovarjev, kjer je eden od jezikov slovenščina. Med njimi je veliko specializiranih virov, tudi terminoloških slovarjev, vendar njihovo razvrščanje od uporabnika zahteva, da zna področje (ali slovar) sploh prepoznati ali da je precej vztrajen pri ogledovanju seznama vseh virov, ki se po informacijah avtorjev portala oblikuje glede na pogostnost izbire uporabnikov,⁷ po drugi strani pa tudi podatek o obsegu⁸ uporabniku ne pomaga nujno, da bi ocenil, kako uporaben je vir.

Pomembni uporabniki terminologije so poleg področnih strokovnjakov zlasti prevajalci. Zaradi raznolikosti področij ter prevajalskih nalog so prevajalci ustanovili tudi različne spletne forume, kjer dobijo rešitve za konkretna terminološka vprašanja v razmeroma kratkem času (npr. skupina na družbenem omrežju Facebook *Prevajalci, na pomoč!*). Spletni forumi tako izpolnjujejo zahtevo po hitrosti, saj odgovore ponuja večja skupina zavzetih posameznikov, hkrati pa rešitve praviloma niso dokumentirane zunaj forumov in prav tako niso preverjene v stroki, ker področni strokovnjaki v teh forumih praviloma ne sodelujejo.

Postavlja se vprašanje, če je množico virov, ki so prostodostopni na spletu, smiselno samo združiti in od uporabnika pričakovati, naj sam poišče tisto, kar želi. Nacionalna resolucija o jezikovni politiki kot enega od svojih ciljev poudarja skrb za terminologijo, vendar izhaja iz predpostavke, da je dovolj, če se vzpostavi prostodostopno spletno mesto z obstoječimi in nastajajočimi terminološ-

⁶ www.slovarji.si. Portal je rezultat projekta Digitalizacija in dostopnost slovarskih virov, ki sta ga Fakulteta za matematiko, naravoslovje in informacijske tehnologije Univerze na Primorskem in podjetje Amebis izvajala v okviru Javnega razpisa za (so)financiranje projektov, namenjenih promociji in uveljavljanju slovenskega jezika na področju jezikovnih virov, tehnologij in digitalizacije v letih 2018 in 2019 (JR-Promocija SJ-2018–2019), (so)financiralo pa ga je Ministrstvo za kulturo.

⁷ Stanje na 23. 9. 2019 kaže, da je prvih 10 zadetkov: 1. orodje za klasifikacijo blaga in storitev v EU TMclass, 2. večjezični spletni slovar Lingea, 3. Presisov večjezični slovar, 4. Slovar slovenskega knjižnega jezika 2, 5. Veliki angleško-slovenski e-slovar Oxford (samo povezava na stran za nakup), 6. Interni večjezični priručnik izrazov in definicij za elektrotehniko in elektroniko, 7. Seznam pijač, 8. Slovarček popačenk in zmerljivk, 9. Prevodi uporabnih angleških frazemov v slovenščino in 10. Pravni terminološki slovar.

⁸ Viri imajo večinoma pripisan podatek o obsegu in številu vnosov (t. i. velikost: npr. do 500, 5000 do 10000), vendar ne povsod.

kimi viri, svetovalnico in forumom, hkrati pa terminologijo obravnava skupaj z vprašanjem večjezičnosti.⁹

V evropskem prostoru sta v zadnjih letih zelo dejavni dve infrastrukturi, in sicer jezikovnotehnoška infrastruktura CLARIN ERIC (www.clarin.eu), ki omogoča pregled večine digitaliziranih jezikovnih virov, ponuja repozitorije za trajno hranjenje virov v standardiziranem zapisu/formatu,¹⁰ ter raziskovalna infrastruktura DARIAH (www.dariah.eu), namenjena vzpodbujanju in podpori digitalno usmerjenih raziskav in poučevanju na področju humanistike. Obe infrastrukturi se vse bolj povezujeta v skupnem prizadevanju za digitalizacijo različnih virov.

3. Prikaz terminoloških spletišč in izbranih spletnih terminoloških slovarjev

Ker v slovenskem prostoru že obstaja več terminoloških spletišč in še veliko več spletnih terminoloških slovarjev, dostopnih na različnih mestih, je pred načrtovanjem skupnega terminološkega portala smiselno pregledati in predstaviti že obstoječe vire in predvsem ovrednotiti njihove zasnove. V tem razdelku nas bo poleg osnovnih podatkih o vsebini posameznih terminoloških spletišč in spletnih terminoloških slovarjev torej zanimala tudi njihova zasnova, tj. komu so objavljeni viri namenjeni, katera metodologija je uporabljena itd.

3.1. Terminologišče

Terminologišče (<https://isjfr.zrc-sazu.si/terminologisce>) je spletno mesto Terminološke sekcije Inštituta za slovenski jezik FR ZRC SAZU, ki je začelo delovati 2013. Zasnovano je bilo kot spletišče, namenjeno predvsem strokovnjakom, saj ob terminoloških slovarjih, ki so izšli v Terminološki sekciji po letu 2000, vsebuje tudi terminološko svetovalnico, v kateri sodelavci sekcije odgovarjajo na

⁹ Poglavje 2.2.4 Terminologija in večjezičnost v Resoluciji o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2019–2023. Dostopno na <https://e-uprava.gov.si/download/edemokracija/datotekaVsebina/367913?dispositi on=inline>.

¹⁰ V Sloveniji je tako delujoč repozitorij konzorcija Clarin.si (www.clarin.si/repository/xmlui), spletna storitev VLO CLARIN (<https://vlo.clarin.eu/?jsessionid=6CB26EE29DB573C0B392830EA426DC71?0>) pa omogoča iskanje po vseh (nacionalnih) repozitorijih držav, ki so vključene v infrastrukturo CLARIN ERIC.

terminološka vprašanja in odgovore potem tudi objavijo na Terminologišču (več v Žagar Karer 2015).

3.1.1. Avtorji slovarjev

Avtorji vseh objavljenih slovarjev so praviloma priznani strokovnjaki uslovarjenih področij, najpogosteje univerzitetni profesorji, glede na specifikko posameznega področja pa so lahko sodelujoči strokovnjaki tudi raziskovalci in strokovnjaki iz prakse. Pri vseh slovarjih je sodeloval tudi vsaj en terminolog, torej gre pri vseh za interdisciplinarno povezovanje posameznih strok in jezikoslovja, natančneje terminologije.

Primarni naslovniki terminoloških slovarjev, objavljenih na Terminologišču, so vedno področni strokovnjaki. To je pogojeno tudi z metodologijo dela, torej s pojmovnim pristopom, ki predvideva strokovnjaka kot avtorja in naslovnika terminološkega vira (več o pojmovnem pristopu v Fajfar in Žagar Karer 2015: 209–216).

3.1.2. Število terminoloških slovarjev

Na Terminologišču je trenutno objavljenih 14 terminoloških slovarjev. Področja so različno obsežna – od relativno majhnega področja tolkal (634 iztočnic) do celotnega slovenskega prava (10.094 iztočnic). Druga večja področja so še geografija (8922 iztočnic), botanika (6729 iztočnic), farmacija, 2. izd. (6453 iztočnic) itd. Če bi posamezna področja razdelili na podpodročja, bi bilo seveda število slovarjev bistveno večje – že pravo bi lahko recimo razdelili na civilno pravo, kazensko pravo, ustavno pravo, upravno pravo, delovno pravo, socialno pravo itd. To pomeni, da je število področij ali podpodročij pravzaprav zelo relativno in odvisno od odločitve avtorjev slovarja.

3.1.3. Definicije

Vsi slovarji na Terminologišču vsebujejo definicije. Definicije so praviloma klasične terminološke definicije, kar pomeni, da se enotna metodologija (z manjšimi odstopanji) odraža tudi pri sami strukturi definicij, ki so med seboj relativno primerljive.

3.1.4. Jeziki ustreznikov

Večina terminoloških slovarjev na Terminologišču vsebuje tudi tujejezične ustreznike. Najpogosteje gre za angleške ustreznike, od drugih jezikov so v posameznih slovarjih zastopani tudi nemški, francoski, italijanski in latinski jezik.

3.1.5. Iskalnik

Pri zasnovi iskalnika so se avtorji Terminologišča namenoma odločili za samostojni iskalnik za vsak slovar, kar pomeni, da je vsako področje osamosvojeno. Terminološki slovarji so bili izdelani za vsako strokovno področje posebej, kar pomeni, da so termini medsebojno povezani, nekateri podatki pa veljajo samo za konkretno strokovno področje – npr. normativnost, kjer ni nujno, da prednostni termin velja tudi za kakšno drugo sorodno področje ali celo za splošni jezik. Več o normativnosti v terminoloških slovarjih v Jemec Tomazin (2015: 309–315).

Iskalnik je zamišljen tako, da lahko strokovnjak čim prej pride do iskane informacije. Išče lahko po terminu, besedi v razlagi in tujejezičnem terminu. Slednje je še posebej pomembno, ker strokovnjaki pogosto poznajo termin v drugem jeziku, praviloma v angleščini, in iščejo slovensko poimenovanje.

Del uporabnikov (zlasti tisti, ki niso področni strokovnjaki) si želi iskati tudi po vseh terminoloških slovarjih na Terminologišču hkrati. To omogoča portal Fran (fran.si), ki omogoča iskanje po vseh slovarjih, ki so izšli na Inštitutu za slovenski jezik FR ZRC SAZU, torej po SSKJ2, Pravopisu, etimoloških, zgodovinskih, narečnih in terminoloških slovarjih.

3.2. Termania

Termania (www.termania.net) je slovarski portal podjetja Amebis. Ime portala je pravzaprav nekoliko zavajajoče, saj večina slovarskih virov na portalu ni terminoloških, ampak splošnih, dvojezičnih, narečnih in drugih. Kljub temu portal vsebuje tudi nezanemarljivo število terminoloških virov, zaradi katerih smo ga tudi vključili v analizo. Več o Termanii v Romih in Krek (2012: 163–167).

3.2.1. Avtorji slovarjev

Pri terminoloških slovarjih na Termanii so avtorji praviloma strokovnjaki, veliko slovarjev je enoavtorskih. V nekaterih primerih so sodelovali tudi jezikoslovci (terminologi), npr. pri Bibliotekarskem terminološkem slovarju. Naslovniki terminoloških virov so načeloma strokovnjaki, čeprav o tem v kratkih opisih slovarjev, kjer najdemo osnovne informacije o področju, vključenih jezikih, avtorstvu, številu gesel, letnici izida itd., večinoma ne piše ničesar. Je pa na tem mestu treba poudariti, da Termania kot celota meri na splošnega uporabnika (Romih in Krek 2012: 163), kar pomeni, da ima istega naslovnika kot npr. portal Fran.

3.2.2. Število terminoloških slovarjev

Vseh virov na Termanii je v času pisanja prispevka 57, od tega je 24¹¹ terminoloških slovarjev. Področja so raznolika, npr. konjeništvu, medicina, bibliotekarstvo, astronomija, turizem. Ker so slovarji zelo različnih obsegov – najmanjši *Angleško-slovenski glosar s področja konjeništvu* ima recimo le 57 iztočnic, najboljše *Slovenski medicinski slovar* pa ima v času pisanja prispevka kar 46.290 iztočnic –, še enkrat opozorimo na relativnost števila virov na nekem portalu ali spletišču.

3.2.3. Definicije

Nekateri terminološki slovarji vsebujejo definicije, drugi pa samo tujejezične ustreznike. Tudi v tistih terminoloških slovarjih, ki imajo definicije, so te precej raznolike, kar bi lahko povzročalo težave pri enotnem terminološkem portalu.

3.2.4. Jeziki ustreznikov

Poleg slovenskih terminov v terminoloških slovarjih na Termanii najdemo še angleške, nemške in italijanske ustreznike.

¹¹ Pri določanju terminoloških virov smo upoštevali tudi tri slovarje, ki sodijo med terminološke vire v širšem pomenu, in sicer obsežen *Taksonomski slovar* (13.982 taksonov) ter manjša *Mali klekljarski slovar iz žirovskih del Tončke Stanonik* (400 slovarskih sestavkov) in *Latinsko-slovensko-angleška slovarska zbirka pojmov iz srednjeveških notarskih knjig* (790 slovarskih sestavkov).

3.2.5. *Iskalnik*

Na vhodni strani portala je prednastavljeno osnovno iskanje po vseh slovarjih hkrati. Omogočeno je tudi iskanje samo po izbranem slovarju. Termania ponuja tudi napredno iskanje, kjer lahko uporabniki iščejo po iztočnici, prevodu ali drugem delu gesla. O iskalnih poizvedbah na portalu Termania je pisala Š. Vintar (2015: 434–442).

3.3. *Evroterm*

Evroterm (<https://evroterm.vlada.si>) je terminološka zbirka več strokovnih področij, ki je začela nastajati leta 1998 v Sektorju za prevajanje Službe Vlade RS za evropske zadeve (SVEZ) med pripravljanjem slovenske različice pravnih predpisov Evropske unije, s čimer so sestavljavci želeli doseči poenotenje terminologije v pravnih predpisih in je bila zato v osnovi namenjena prevajalcem. Na spletu je dostopna od leta 2000. Vsak teden se dopolnjuje z novimi termini ali njihovimi popravki,¹² v dogovoru z državnimi službami (zlasti prevajalskimi oddelki v institucijah EU in na ministrstvih ter drugih vladnih službah) pa so v Evroterm uvrščeni tudi drugi slovarji in glosarji, za katere imajo uredniki zbirke pridobljeno dovoljenje. V zbirko je integriran tudi iskalnik, ki išče po zunanjih virih, npr. po terminološki zbirki IATE, Wikipediji, pri čemer je del zadetkov slednje integriran v terminološko bazo. V okviru projekta Odprti podatki Slovenije¹³ je Evroterm mogoče prenesti na lokalni disk.

3.3.1. *Avtorji*

Avtorji osnovne terminološke zbirke so prevajalci in strokovnjaki, ki so sodelovali v projektu priprave slovenske različice pravnega reda EU. Večstopenjski sistem redakcij je označeval zanesljivost terminov v slovenščini (stopnja 5 je označevala jezikovno in pravno pregledan ter usklajen slovenski termin).

¹² Prav v času pisanja prispevka se pripravlja obsežnejša prenova terminološke baze Evroterm.

¹³ <https://podatki.vlada.si>. Portal vsebuje tudi veliko drugih zbirk, ki nastajajo v okviru vladnih ustanov in javnih zavodov.

3.3.2. Število virov

V okviru Evroterma ne moremo govoriti o ločenih virih, saj jih uporabnik (za razliko od Termanie in Terminologišča) ne more uporabljati ločeno, so pa popisani podatki, katere večje zbirke so bile dodane v Evroterm po posameznih letih.¹⁴ V zbirki je 134.957 vnosov v slovenščini (podatek 16. 9. 2019), ki se tedensko dopolnjujejo. Termini so vključeni v eno od 69 področij.¹⁵ Največ terminov (18.954) je s področja *informatike* – vključena je celotna Microsoftova terminološka zbirka, najmanj (7) pa s področja *EC splošno*, kar kaže na težave pri razvrščanju in pripisovanju področij, saj bi bili ti termini gotovo lahko uvrščeni na področje *EU splošno*.

3.3.3. Definicije

Definicije so v Evrotermu navedene pri nekaj več kot eni tretjini vnosov v slovenščini. Nekatere definicije so dostopne tudi v drugih jezikih, navedeno je tudi sobesedilo iz pravnega akta, s katerim je termin povezan. Kadar ni podatkov o definiciji in sobesedilu, se iskalnik samodejno preusmeri na Evrokorpuz (angleško-slovenska poravnava), sicer pa na zunanje vire, npr. IATE, Wikipedijo, Termanio. Kjer definicije so, so te praviloma klasične terminološke definicije, ki so nastale na podlagi uvodnih členov v pravnih aktih.

3.3.4. Jeziki ustreznikov

Ker gre za terminološko zbirko, povezano z Evropsko unijo, je zbirka dostopna v 17 uradnih jezikih EU.¹⁶ Vsi vnosi imajo angleški ustreznik, večina tudi nemškega in francoskega (gre za delovne jezike EU), nekaterim so dodani tudi ustrezniki v pogostejših jezikovnih parih, npr. italijanščini, vendar ne gre za sistemske vnose v vseh jezikih.

¹⁴ Po letu 2005 je bilo v Evroterm vključenih še 27 drugih večjih (večinoma dvojezičnih nerazlagalnih) slovarskih virov. Zelo natančen popis dopolnjevanja zbirke je dostopen na spletni strani Statistični pregledi o podatkih v Evrotermu po različnih kriterijih: <https://evroterm.vlada.si/stat.php>.

¹⁵ Število področij je večje, saj statistični pregledi, objavljeni na strani, kažejo, da je vseh področij celo 101, vendar pa je izpopolnjeno iskanje možno po 69 področjih.

¹⁶ Ni vključene npr. malteščine, romunščine, latvijščine, estonščine, je pa dodana latinščina pri nekaterih terminih, zlasti s področja botanike in zoologije, farmacije, medicine.

3.3.5. *Iskalnik*

Iskalnik omogoča osnovno iskanje, ki ponuja tudi iskanje po podobnosti. Število prikazanih zadetkov v seznamu je omejeno na 100, vendar se že takoj pojavi podatek o vseh zadetkih, s čimer je uporabnik opozorjen na večje število zadetkov. Pri izpopolnjenem iskanju je mogoče izbrati izhodiščni jezik in enega ali več ciljnih jezikov, hkrati pa je zaradi množice pregibnih oblik prirejeno pogojno iskanje. Prav tako je mogoče izbrati vsa področja ali zgolj eno področje, pri čemer pa nas zgoraj omenjena statistika opozarja, da so nekatera področja razmeroma skromno zastopana, druga pa ponujajo zelo veliko terminov.

3.4. IATE¹⁷

Večjezična javno dostopna terminološka zbirka institucij EU (<https://iate.europa.eu>) je projekt vseh prevajalskih oddelkov v institucijah EU, ki je leta 2004 nastala po združitvi terminoloških baz posameznih institucij (npr. Eurodicautoma Evropske komisije, Eurotermisa Prevajalskega centra), kjer so terminom v izhodiščnih delovnih jezikih pripisani ustrezniki v vseh uradnih jezikih EU. Zbirka IATE (verzija iz leta 2016) je bila nedolgo nazaj vključena v Termanio, njena aktualna različica pa je integrirana tudi v Evroterm. Na svoji spletni strani omogočajo prenos baze na lokalne diske. Nove vnose dodajajo prevajalci in terminologi prevajalci po institucijah EU.

3.4.1. *Avtorji*

Avtorji zbirke so prevajalci in terminologi prevajalci, torej posebej usposobljeni posamezniki, ki skrbijo za usklajeno terminologijo v ciljnem jeziku, se posvetujejo tudi s področnimi strokovnjaki v nacionalnih ustanovah, vendar pa področni strokovnjaki praviloma niso ne avtorji ne primarni naslovniki zbirke, saj je ta v prvi vrsti namenjena prevajalcem in uradnikom na ministrstvih v državah članicah.

¹⁷ Čeprav zbirka IATE ne nastaja v Sloveniji, je med analizirana terminološka spletišča vključena namenoma, saj predstavlja pomemben vir terminologije za prevajalce zlasti v institucijah EU, hkrati pa termine lahko prispevajo tudi prevajalski oddelki na posameznih ministrstvih v Sloveniji.

3.4.2. Število virov

Za razliko od Evroterma je IATE en sam vir, gre torej za enotno zbirko, ki je razdeljena na področja, povzeta po Evrovocu (<https://eur-lex.europa.eu/browse/eurovoc.html>). V IATE je tako vključenih 21 osnovnih področij in 127 podpodročij. Vključevanje novih terminov v posameznem jeziku je prepuščeno zaposlenim v institucijah EU glede na njihove potrebe, prav tako pa se zbirka dopolnjuje projektno, kjer je sistemsko obdelano neko področje (npr. v zadnjem času migracije, finančna kriza).

3.4.3. Definicije

Definicije so pripisane nekaterim terminom, vendar ne sistemsko. Pri terminoloških ustreznikih je dodan podatek o zanesljivosti (od 1 do 5), pri čemer višja ocena kaže na dogovorjen in v več institucijah potrjen termin. Pri terminih brez definicij je pomemben podatek o področju, na katerem se termin uporablja.

3.4.4. Jeziki ustreznikov

V terminološko zbirko IATE so vključeni vsi uradni jeziki EU, torej 24 jezikov, nekateri vnosi (npr. simboli, nekatere krajšave) pa imajo oznako *multilingual*, s čimer je v bazi sistemsko urejeno vnašanje identičnih vnosov za vsako jezikovno različico.

3.4.5. Iskalnik

Leta 2018 je bil posodobljen iskalnik za celotno zbirko IATE. Pri iskanju terminoloških podatkov je treba izbrati izhodiščni jezik in vsaj en ciljni jezik. Omogočeno je tudi napredno iskanje, kjer lahko uporabnik poleg izvirnega in ciljnega jezika izbere še stopnjo ujemanja (popolno ujemanje, delno ujemanje, celoten niz ...), iskanje po kategoriji termina (termin, kratica, formula ...) in iskanje po polju (omogočeno je tudi iskanje po opombi, sobesedilu in opombi za jezikovno raven), prav tako je mogoče izbrati število področij.

3.5. Islovar

Za razliko od doslej obravnavanih virov je Islovar (<http://www.islovar.org/islovar>) enovit vir. Gre za razlagalni in informativni slovar, z odločitvami o izbiri prednostnih poimenovanj pa tudi normativni. Slovar zajema slovensko informacijsko terminologijo, ki pa se je od začetka slovarja 2001 že zelo spremenila in dopolnila. Sooča se recimo z zanimivim pojavom, da nekateri pojmi niso več aktualni (npr. *disketa*). Islovar nastaja sproti, neposredno na spletu, zato so izrazi opremljeni s t. i. značkami, ki uporabniku sporočajo, kako zanesljiv je terminološki vnos (*predlog, pregledano, strokovno pregledano in urejeno*). Islovar je namenjen strokovnjakom, koristi pa tudi drugim uporabnikom. O delu in urejanju Islovarja so pisali zlasti avtorji in člani uredniškega odbora, npr. Puc 2010: 335–343.

3.5.1. Avtorji

Avtorji Islovarja so področni strokovnjaki, ki jih vodi uredniški odbor. Ta tudi pregleda predloge novih vnosov ter usklajuje in popravlja stare vnose.

3.5.2. Število virov

Islovar je samostojen slovarski vir, ki obsega eno področje. Informatika je razdeljena na več podpodročij, in sicer na temeljno izrazje informatike, informacijske tehnologije in telekomunikacij, ter na posebna področja, npr. podatkovne baze, uporabniške vmesnike, poslovno informatiko. Obsega 7145 iztočnic.

3.5.3. Definicije

Islovar vsebuje dva tipa slovarskih sestavkov. Vsi polni slovarski sestavki vsebujejo definicije, kazalčni pa usmerjajo na iztočnico, pri kateri je definicija.

3.5.4. Jeziki ustreznikov

Slovenskim iztočnicam so pripisani ustrezniki v angleščini.

3.5.5. Iskalnik

Osnovno iskanje omogoča poizvedbo po vseh elementih, torej po iztočnicah, definicijah in angleških ustreznikih. Ob prijavi se lahko uporabnik vključi tudi v forum, kjer predlaga popravke in sodeluje v razpravi o terminu in definiciji.

3.6. EZS glosar

EZS glosar (www.eglosar.si), torej glosar Elektrotehniške zveze Slovenije, smo vključili v analizo zato, ker vsebuje predvsem terminologijo iz standardov SIST. Standardi so sicer za terminologijo relevanten vir, a jim vpliv na realno rabo močno manjša njihova nedostopnost za širšo javnost oz. plačljivost. Zato je pohvalno, da je Elektrotehniška zveza Slovenije omogočila dostop do kar zajetnega števila terminov iz veljavnih standardov.

3.6.1. Avtorji glosarja

Termini so vzeti iz standardov, ki so praviloma prevedeni iz drugih jezikov (zlasti angleščine). So pa pri geslih navedene kratice posameznih prevajalcev oz. virov. Nekaj gradiva je tudi iz uredb in direktiv EU. Naslovniki so strokovnjaki s področja elektrotehnike.

3.6.2. Število virov

V tem primeru gre za glosar s področja elektrotehnike, ki pa je precej obsežen (na spletni strani najdemo podatek, da slovar vsebuje več kot 16.000 iztočnic). Glosar se redno dopolnjuje tudi z novimi iztočnicami.

3.6.3. Definicije

Definicij praviloma ni, manjši del terminologije (iz ene uredbe EU in enega standarda) pa ima tudi slovenske in angleške definicije.

3.6.4. Jeziki ustreznikov

Ustrezniki so vedno v angleščini, včasih pa tudi v nemščini in francoščini.

3.6.5. Iskalnik

Iskalnik je dokaj preprost. V eno okence vpišemo iskani termin v kateremkoli jeziku. Iskanje lahko omejimo na iskanje po standardih ali po predpisih.

3.7. Slovar zavarovalnih izrazov

Slovar zavarovalnih izrazov (www.zav-zdruzenje.si/sredisce-informacij/slovar-zavarovalnih-izrazov) smo za analizo izbrali kot primer spletnega slovarja z dokaj preprosto strukturo, kakršne pogosto najdemo na spletu, npr. na straneh različnih društev, bank, podjetij itd.¹⁸ Slovar zavarovalnih izrazov recimo najdemo na spletnih straneh Slovenskega zavarovalnega združenja.

3.7.1. Avtor slovarja

Slovar je enoavtorski, kot vir je na spletni strani navedeno delo *Razlaga zavarovalniških izrazov*, ki jih je leta 2010 zbral in uredil Primož Močivnik, sicer strokovnjak za zavarovalništvo. Naslovniki slovarja so strokovnjaki in tudi (ali celo zlasti) nestrokovnjaki, kar je pri tovrstnih spletnih slovarjih precej pogosto.

3.7.2. Število virov

Gre za en slovar, področje je zavarovalništvo, vsebuje 564 iztočnic.

3.7.3. Definicije

Slovar vsebuje definicije, ki se včasih razširijo v daljši opis in celo komentar.

¹⁸ Ti slovarji so poimenovani npr. *slovar izrazov*, *slovarček*, *glosar*, vsebujejo pa sezname terminov z definicijami v slovenščini, ki so namenjeni splošnemu uporabniku ali obiskovalcu spletne strani. Prim. npr. *Naložbeni skladi Alta* www.alta.si/sl-si/nalozbena-akademija/slovar-izrazov; *Moja elektrarna* <https://moja-elektrarna.si/slovar-izrazov/>; *Titro bazeni* <https://www.titro.si/bazeni/slovar-izrazov>.

3.7.4. Jeziki ustreznikov

Ustreznikov ni.

3.7.5. Iskalnik

Iskanje je mogoče po besedi, ki se lahko pojavi kjerkoli, torej v iztočnici ali definiciji. Omogočeno je tudi iskanje po črkah abecede.

4. Analiza

4.1. Primerjava terminoloških virov

Najprej si oglejmo terminološke vire glede na avtorje in primarne naslovnike (Tabela 1).

Tabela 1: Razvrstitev virov po avtorjih in primarnih naslovnikih

Terminološki vir	Avtorji	Naslovniki
Terminologišče	področni strokovnjaki	področni strokovnjaki
Termania – terminološki slovarji	področni strokovnjaki (praviloma)	področni strokovnjaki
Evroterm	prevajalci in področni strokovnjaki	prevajalci
IATE	prevajalci in terminologi prevajalci	prevajalci
Islovar	področni strokovnjaki	področni strokovnjaki
EZS glosar	področni strokovnjaki (prevodi standardov)	področni strokovnjaki
Slovar zavarovalnih izrazov	področni strokovnjak	področni strokovnjaki in nestrokovnjaki

Tabela 1 kaže, da so avtorji terminoloških virov praviloma področni strokovnjaki, kar je za terminološke vire pričakovano in smiselno. Izjema sta obsežni terminološki zbirki Evroterm in IATE, ki ju za svoje potrebe oblikujejo prevajalci in terminologi prevajalci, ki pa praviloma niso področni strokovnjaki. Prav slednje pogosto vpliva na nastanek vzporedne terminologije za posamezno področje, kar otežuje sporazu-

mevanje v stroki, v najslabšem primeru pa ima tudi resne negativne posledice.¹⁹ Prevajalske terminološke zbirke nastajajo z drugim namenom kot klasični terminološki viri (načeloma od strokovnjakov za strokovnjake), zato se zastavlja vprašanje, kako (in če sploh) jih na primeren način vključiti v skupni terminološki portal.

Zanimalo nas je tudi, kako obsežna so analizirana spletišča in drugi terminološki viri. Prav tako nas je zanimalo, ali vsebujejo definicije in tujejezične ustrezničke (Tabela 2).

Tabela 2: Prikaz obsega in vsebine terminoloških virov

Terminološki vir	Obseg (št. virov ali področij/št. iztočnic)	Definicije	Ustreznički
Terminologišče	14/62.021	da	angleščina, nemščina, latinščina, italijanščina, francoščina
Termania – terminološki slovarji	24/138.899 ²⁰	da/ne	angleščina, nemščina, italijanščina
Evroterm	69/134.957 vnosov	da/ne	17 jezikov
IATE	21/1.015.510 vnosov	da/ne	25 jezikov
Islovar	1/7145	da	angleščina
EZS glosar	1/več kot 16.000	praviloma ne	angleščina, francoščina, nemščina
Slovar zavarovalnih izrazov	1/564	da	ne

Iz tabele 2 je razvidno, da se obravnavani viri med seboj zelo razlikujejo po številu iztočnic oz. vnosov v obeh terminoloških zbirkah in tudi po tem, ali vsebujejo definicije ali ne in ali so terminom pripisani ustreznički v tujih jezikih.

¹⁹ V Evrotermu so npr. vnosi s področja gasilstva nepreverjeni v stroki, vendar se še vedno uporabljajo v zakonodaji, kar ovira npr. uvoz gasilske tehnike (različno poimenovane naprave, njihova funkcionalnost), zaščitne in varovalne opreme, to pa po nepotrebnem zvišuje stroške in podaljšuje postopke.

²⁰ Številka velja za posamezne terminološke slovarje brez terminološke zbirke IATE.

Po količini najbolj izstopa terminološka zbirka IATE, po obsegu sta primerljiva terminološka zbirka Evroterm in terminološki del Termanie, pri čemer je v Termanii upoštevano število slovarskih sestavkov, pri Evrotermu pa vnosov v zbirko. Terminologišče je med obravnavanimi viri na 4. mestu, drugi viri so slovarji enega področja.

Sistemske so povsod pripisane definicije zgolj terminom na Terminologišču, kjer so zbrani terminološki slovarji, ki prikazujemo pojmovni sistem posameznega področja. Prav tako so definirani vsi termini v Slovarju zavarovalnih izrazov. V Termanii nekateri slovarji imajo definicije, nekateri ne, vse definicije pa ne izkazujejo umestitve pojma v pojmovni sistem stroke, saj imajo nekateri slovarji (npr. medicinski, turistični) vključene tudi npr. pridevnike, ki niso primarna terminološka vrsta. Pridevniki se sicer pojavljajo tudi v terminoloških zbirkah Evroterm in IATE in v Islovarju. V nekaterih virih, npr. v Slovarju zavarovalnih izrazov, so definicije s terminografskega vidika precej neuskklajene, kar lahko verjetno vsaj deloma pripišemo odsotnosti terminografa. Tudi v Evrotermu in IATE so definicije zelo raznolike, saj prevajalci vnašajo definicije iz različnih virov, pri čemer lahko vnose po potrebi kasneje tudi spreminjajo in dopolnjujejo (s čimer se zviša stopnja zanesljivosti).

Pri virih brez definicij povsod najdemo ustreznike v tujih jezikih, najpogosteje v angleščini. Obe terminološki zbirki, tako Evroterm kot IATE, sta nastali kot temeljna zbirka ustreznikov, ki se pojavljajo v normativnih aktih. Število vseh terminov v IATE je 7.978.820, kar v primerjavi s številom vnosov kaže, da za vsak vnos ni na voljo terminov v vseh uradnih jezikih EU. Angleške ustreznike imajo tudi vse iztočnice v EZS glosarju, nekaterim je, glede na vir, pripisan še francoski in/ali nemški ustreznik. Drugi slovarji, tako na Terminologišču kot Termanii, imajo od tujih jezikov najpogosteje vključeno angleščino, sledijo ji nemščina, francoščina in italijanščina, kar kaže na tradicionalno povezanost slovenskega govornega prostora tudi z drugimi jeziki. Kljub temu pa opažamo, da močno prevladuje angleščina, ki je danes (praktično edini) jezik znanosti.

5. Novi terminološki portal

5.1. Naslovník

Glede na zgornjo analizo lahko ugotovimo, da je prostodostopnih terminoloških virov za slovenščino na spletu veliko, vendar imajo zelo različne zasnove. Zato bi bilo treba pri oblikovanju novega terminološkega portala temeljito premisliti, komu bo namenjen – strokovnjakom, prevajalcem, lektorjem ... Izkušnje kažejo, da vira, ki bi hkrati zadostil potrebam različnih uporabnikov, ne moremo oblikovati, ne da bi pri tem upoštevali potrebe ene skupine na račun druge. Preveč informacij bi vodilo tudi v nepreglednost in posledično težjo dostopnost zbranih podatkov o pojmu.

Če je primarni naslovník novega terminološkega portala **področni strokovnjak**, je bistveno, da so terminom pripisane strokovno ustrezne definicije, in zelo zaželjeno, da so navedeni tudi tujejezični ustrezniki. Prav tako je pomembno, da je v primeru soobstoja več terminov za isti pojem jasno označeno, kateri ima prednost v stroki.²¹

Če je primarni naslovník **prevajalec**, so poleg definicij pomembni tudi podatki o sobesedilu, podatki o normativnosti vira (obvezna raba iste terminologije v vseh izvedbenih predpisih, povezanih z nadrejenim aktom), čim več ustreznikov v različnih jezikih, zaželena je povezava s korpusom oz. besedili, kjer se termin pojavlja, dobrodošel je tudi podatek o zanesljivosti.

Če je primarni naslovník **lektor**, je poleg definicij še posebej pomemben zanesljiv podatek o prednostnih terminih v stroki, njihovi pisni podobi, morebitnih skladijskih posebnostih. Včasih se namreč v terminologiji uveljavi ožja terminološka norma, ki v posameznih značilnostih odstopa od siceršnje splošnojezičkovne pravopisne norme, kar naj bi lektorji upoštevali.

Terminološki portal načeloma ni namenjen splošnemu uporabniku, čeprav to seveda ne pomeni, da ta tam ne more najti koristnih informacij. Pri tem se mora zavedati, da so terminološke informacije zanj morda strokovno prezahtevne oziroma jih je premalo, da bi brez dodatne pomoči razumel vsebino pojma.

²¹ To seveda ne pomeni, da takšno priporočilo nujno velja tudi za splošni jezik.

5.2. Zasnove terminoloških virov

Ker so obravnavani terminološki viri namenjeni različnim naslovnikom, se razlikujejo tudi njihove zasnove. Pri oblikovanju novega terminološkega portala bi bilo treba upoštevati predvsem razliko med viri, ki so namenjeni strokovnjakom (praviloma gre za slovarje), in viri, ki so namenjeni prevajalcem (terminološke zbirke). Dokaj enostavna bi bila združitev slovarskih virov, pri čemer bi za popolno informacijo morali poskrbeti, da bi bil izhodiščni vir, npr. Terminologišče, Termania, jasno označen. Če bi dodali tudi podatke iz terminoloških zbirk, ki v primerjavi s slovarji praviloma vsebujejo več kategorij podatkov z različnimi stopnjami zanesljivosti, bi glede na to, da so terminološke zbirke po številu vnosov bistveno obsežnejše od posameznih terminoloških slovarjev, izgubili preglednost oz. bi bilo zadetkov toliko, da je utemeljeno pričakovati, da jih uporabnik ne bo pregledal do konca in tako morda spregledal tistega, ki je zanj najbolj relevanten.²²

Drugo vprašanje, ki se odpira, je dodajanje novih virov in popravljanje ali dopolnjevanje že obstoječih na takšnem portalu. Glede na to, da je večina terminoloških slovarjev na Terminologišču in Termanii zaključenih, Evroterm in IATE pa se ves čas dopolnjujeta, bi bil novi sistem dopolnjevanja vnosov in spreminjanja uslovarjenih terminoloških rešitev velik izziv. To namreč odpira vprašanje kakovostnega uredniškega sistema, ki bi omogočal rast portala in hkrati preprečeval ali vsaj omejil posege v rešitve, ki so praviloma premišljene in strokovno utemeljene. Poseben problem so tudi avtorske pravice na objavljenih zaključenih delih, saj neavtorizirani posegi v celoto ob zaključku niso bili predvideni. Večina slovarjev ima že sedaj možnost sporočanja napak, komentarjev, dopolnitev, vendar o njihovem upoštevanju odločajo uredniki in avtorji slovarja. Tega na novem terminološkem portalu ne bi smeli prezreti, kljub temu pa bi bilo dobro najti možnost, ki bi omogočila dopolnjevanje in popravljanje obstoječih rešitev.

Resolucija o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2019–2023 kot del terminološkega portala predvideva tudi terminološko svetovalnico in mesto za hitro izmenjavo mnenj o terminoloških rešitvah v obliki foruma. Pri tem je

²² Že pri splošnem slovarskem portalu Fran, ki združuje samo slovarske vire Inštituta za slovenski jezik FR ZRC SAZU, opazamo, da strokovnjaki pogosto ne opazijo zadetkov v terminoloških slovarjih, ki se izpisujejo na koncu seznama.

treba upoštevati, da že obstaja kar nekaj aktivnih (zlasti prevajalskih) forumov za iskanje terminoloških rešitev, zato je vprašanje, ali potrebujemo še enega. Terminološka svetovalnica sicer že uspešno deluje na spletišču Terminologišče, zato morda ni smiselno, da bi vzpostavljali novo, zlasti ker ni povsem jasno, kdo bi odgovarjal na terminološka vprašanja.

Poleg vsebinskega vzdrževanja ni nepomembno vprašanje programskih in tehničnih lastnosti takšnega portala. Pri tem je najbolj osnovno vprašanje primerne- ga iskalnika, ki je seveda odvisno od tega, kako bomo opredelili primarnega (in sekundarnega) naslovnika terminološkega portala. S tehničnega vidika pa oviro predstavljajo različni formati, v katerih so terminološki viri dostopni sedaj.

6. Zaključek

Potreba po novem terminološkem portalu je v zadnjih letih v uradnih dokumen- tih vedno znova zapisana kot eden od jezikovnopolitičnih ciljev. Pri tem se odpi- ra veliko vsebinskih vprašanj, zato smo v članku pregledali za portal relevantna obstoječa terminološka spletišča in druge vire. Nato smo iskali možnosti, kako bi jih lahko smiselno združili v novo spletno mesto, ne da bi pri tem velika koli- čina dokaj raznolikih podatkov vplivala na kakovost predstavljene informacije. Kot glavni izziv se kaže določitev naslovnika novega terminološkega portala, ki bistveno vpliva na njegovo zasnovo.

Slovenska terminologija mora na vseh strokovnih področjih slediti novim do- gnanjem, kar v praksi pomeni zlasti nujno po pravočasnih slovenskih predlogih poimenovanj pojmov, ki so v angleščini že poimenovani. Po drugi strani se že obstoječa terminologija tudi spreminja, npr. s terminološkimi dogovori o predno- stni rabi nekega termina v stroki. Zato se poleg proste dostopnosti na enem mestu zbranih terminoloških virov odpira tudi vprašanje posodabljanja in dopolnjevanja že zaključenih virov. Poleg tega so terminološki viri praviloma dela s poznanimi avtorji in velikokrat tudi urejenimi materialnimi avtorski pravicami, ki avtor- jem zagotavljajo, da v njihova dela brez njihovega soglasja nihče ne bo posegal.

Zaradi vsega naštetega se kot najbolj smiselno kaže iskanje rešitve v smeri splet- nega mesta z zmogljivim iskalnikom, ki bi prikazoval informacije iz zunanjih, že obstoječih terminoloških virov. Takšno rešitev je v omejenem obsegu možno

opazovati v terminološki zbirki Evroterm, ko se prikažejo zadetki iz Termanie ali celo Wikipedie, vendar pa se kot bolj pregledna in zato uporabniku bolj prijazna kaže rešitev Hrvaškega terminološkega portala (<http://nazivlje.hr>), ki ponuja skupni iskalnik po vseh virih, pri čemer so ti jasno uvrščeni v eno od štirih večjih skupin (terminološka baza Struna, terminološki viri Leksikografskega zavoda Miroslava Krleže, termini hrvaških standardov, drugi strokovni slovarji in glosarji).

Tako zasnovan novi terminološki portal bi po tehnični plati potreboval le povezavo do obstoječih terminoloških virov, za njihovo posodabljanje pa bi (še naprej) skrbeli avtorji oz. uredniki posameznega vira, kar bi zagotavljalo zanesljivost in ne bi posegalo v zasnove obstoječih virov. Glavni izziv za urednike novega portala bi bila organizacija obstoječih virov na način, ki bi uporabniku ponudil dovolj informacij o terminu in viru, da bi lahko dobljene informacije tudi ustrezno interpretiral.

Literatura

- ERBIČ, DARJA idr. 2007. Slovenščina na spletu v dokumentih slovenske različice pravnega reda Evropske unije, v terminološki zbirki in korpusu. *Obdobja 24: Razvoj slovenskega strokovnega jezika*. Ur. Orel, Irena. Znanstvena založba Filozofske fakultete. Ljubljana. 611–623.
- FAJFAR, TANJA; ŽAGAR KARER, MOJCA. 2015. Pojemovni pristop k izdelavi terminološkega slovarja. *Obdobja 34: Slovnica in slovar – aktualni jezikovni opis*. Ur. Smolej, Mojca. Znanstvena založba Filozofske fakultete. Ljubljana. 209–216.
- FATHI, BESHARAT. 2014. Experts and Specialised Lexicography: perspectives and needs. *Terminalia* 9. 12–21. doi.org/10.2436/20.2503.01.61.
- JEMEC TOMAZIN, MATEJA. 2015. Normativnost terminoloških slovarjev. *Obdobja 34: Slovnica in slovar – aktualni jezikovni opis*. Ur. Smolej, Mojca. Znanstvena založba Filozofske fakultete. Ljubljana. 309–315.
- PUC, KATARINA. 2008. Urejanje spletnega terminološkega slovarja Islovar. *Terminologija in sodobna terminografija*. Ur. Ledinek, Nina idr. Založba ZRC SAZU. Ljubljana. 335–343.
- ROMIH, MIRO; KREK, SIMON. 2012. Termania – prosto dostopni spletni slovarski portal. *Zbornik Osme konference Jezikovne tehnologije*. Ur. Gros, Jerneja. Institut Jožef Stefan. Ljubljana. 163–167.

VINTAR, ŠPELA. 2015. Analiza iskalnih poizvedb na portalu Termania. *Slovar sodobne slovenščine: problemi in rešitve*. Ur. Gorjanc, Vojko idr. Znanstvena založba Filozofske fakultete. Ljubljana. 434–442.

ŽAGAR KARER, MOJCA. 2015. Terminologišče – kraj, kjer terminolog išče. *Slavia Centralis* 8/1. 22–33. doi.org/10.17161/SCN.1808.18717.

ŽAGAR KARER, MOJCA; FAJFAR, TANJA. 2015. Strokovnjaki in drugi uporabniki terminologije kot naslovniki terminoloških slovarjev. *Jezikoslovni zapiski* 21/1. Ur. Weiss, Peter. Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša. Ljubljana. 23–35. doi.org/10.3986/JZ.21.1.6861.

ŽELJKO, MIRAN. 2004. Evroterm and Evrokorpus – a terminology database and a corpus of translations. *Terminologija v času globalizacije*. Ur. Humar, Marjeta. Založba ZRC. Ljubljana. 139–149.

Slovenian Terminological Websites and Their Design

Abstract

For many years, in language policy documents in Slovenia, the establishing of a terminology portal that would integrate all available terminological resources was planned. Therefore, we have analyzed freely accessible Slovenian terminological websites (*Terminologišče*, *Termania*, *Evroterm*) and individual specialized dictionary projects (*Islovar*, *EZS glosar*, *Slovar zavarovalnih izrazov*).

These resources have different designs, one or more authors, various number of resources or subject fields, some of them contain definitions and equivalents, so the question arises on how to reasonably combine them in one place. It is very important to determine its primary addressee in the initial phase of planning of the portal since different terminology users (e.g. subject field experts, translators, proofreaders) have different needs.

Therefore, it is very important to consider how to organize terminological resources and ensure their updating. We find the Croatian Terminology Portal (<http://nazivlje.hr/>), which offers a unique search engine for all terminological sources that are a part of larger groups, sufficiently transparent and user-friendly for that purpose.

Slovenske terminološke internetske stranice i njihov dizajn

Sažetak

Već dugi niz godina u službenim dokumentima povezanim s jezičnom politikom u Sloveniji predviđa se postavljanje zajedničkoga terminološkog portala koji bi objedinio sve raspoložive terminološke izvore, pa smo stoga analizirali slobodno dostupne internetske stranice slovenske terminologije (*Terminologišče*, *Termania*, *Evroterm*) i pojedinih specijaliziranih rječnika (npr. *Islovar*, *Rječnik EZS*, *Rječnik pojmova osiguranja*).

Analizirani izvori međusobno se razlikuju dizajnom, brojem autora, izvorima ili tematskim područjima, neki od njih sadržavaju definicije i ekvivalente, pa se postavlja pitanje kako ih sve opravdano navesti na jednom mjestu. Veoma je važno već u početnoj fazi planiranja izrade portala odrediti ciljnoga korisnika jer različiti korisnici (npr. različiti stručnjaci, prevoditelji, lektori i drugi) imaju različite potrebe. To podrazumijeva važnost razmatranja načina organizacije terminoloških izvora i postupke njihova ažuriranja.

Upravo stoga smatramo da je rješenje Hrvatskoga terminološkog portala (<http://nazivlje.hr>), koje nudi zajedničku tražilicu za sve terminološke izvore, uvrštene u veće skupine i pregledno razvrstane u terminološke izvore, dovoljno transparentno i za tu svrhu prilagođeno korisniku.

Ključne besede: terminologija, terminološki slovar, terminološka baza podataka, terminološki portal, uporabniki terminologije

Keywords: terminology, terminological dictionary, terminological database, terminology portal, users of terminology

Ključne riječi: nazivlje, rječnik nazivlja, terminološka baza podataka, terminološki portal, korisnici nazivlja